

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

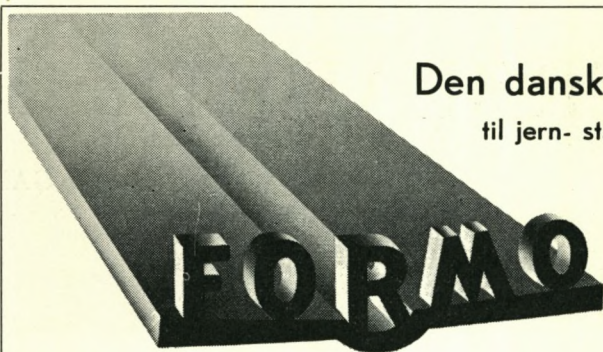
SORANERBLADET

NR. 8 AUGUST 1965 50. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

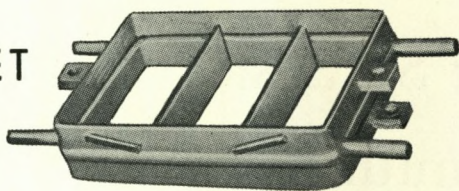
Den danske stålformkasse til jern- stål- og metalstøberier

Leveres i størrelser
og udførelser
efter ønske

STAALKONTORET

Jægersborgsvej 64 . Kgs. Lyngby

Telefon (01) 88 26 22

BD — forkortelsen for BRØDRENE DAHL $\frac{A}{S}$ — har en god klang i de mange kredse, der har tilknytning til rør-, sanitets- og centralvarmebranchen, der i dag hedder, VVS-branchen.

BD har igennem snart 100 år været førende grossistfirma i ovennævnte og beslægtede brancher, og selskabets stadige vækst med nu 19 afdelinger i Danmark, Norge og Sverige, er opnået ved godt samarbejde

med arkitekter, rådgivende og udøvende ingeniører, sanitets-, gas- og vandmestre, entreprenører, maskinmestre etc., såvel inden for bolig- og industribyggeri som ved leverancer til offentlige institutioner, skibsværfter m. m. m.

BD påtager sig ikke installationer, kun leverancer; adskillige danske og udenlandske kvalitetsprodukter er lanceret af **BD** som ene- eller hovedforhandler.

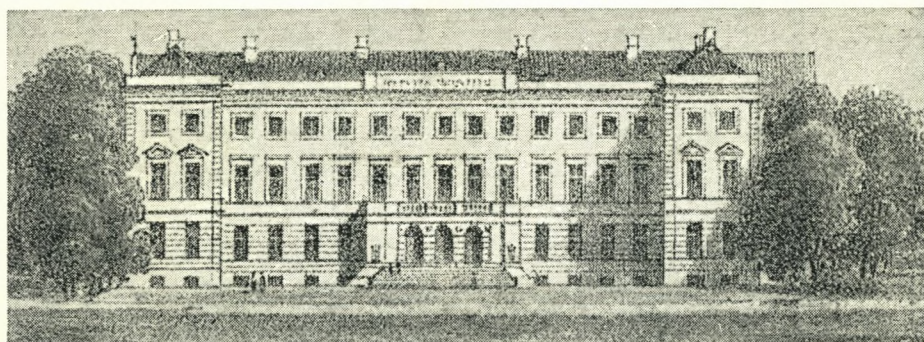
BD kan altid bruge medarbejdere, der vil og kan tage fat på de mange opgaver af forretningsmæssig karakter, som et handelsselskab i stadig vækst uvægerligt byder på, hvad enten det bliver i hovedforretningen i København eller i en af filialerne i Århus, Kolding, Odense eller Nykøbing F.

BD vil derfor også gerne høre fra dimittender fra Sorø, der er interesseret i at bruge og udvikle deres viden i vort en-gros handelsselskab.

BRØDRENE DAHL $\frac{A}{S}$

BD's adresse i København er Vesterbrogade 1, V — lige ved Rådhuspladsen og Tivoli.

BD's telefonnummer er (01 13) CE 65 85, — spørg efter personalechefen.

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

AUGUST 1965

50. ÅRGANG

NUMMER 8

Viseform og Rapsodi

To formtyper i Ingemanns lyrik

Af dr. phil. Jørgen Fafner.

II

Vi har set, hvordan det sanglige lægger sig som et baggrundsmønster bag den ældre Ingemanns lyrik og hvordan den heraf følgende stramning af formen medvirker til at forædle digtenes lyriske tone.

I det nittende århundrede er det ellers i langt højere grad end tidligere i digtningens historie muligt at studere lyrikken som autonom kunstart, helt løsrevet fra musikken. Den lange løsrivelsesproces kan siges at kulminere i sangdigtets extreme modsætning: de frie, »rapsodiske« strofer, som de kendes bl. a. fra Oehlenschlägers *Sct. Hansaftenspil*. Den unge Ingemann føl-

ger med i denne bevægelse over mod den rene læse-poesi, og han gør det i og for sig med større ihærdighed end mesteren. Selvom han ikke havde succes med sine forsøg rent kunstnerisk set, fik de alligevel ved selve deres eksempel stor litteraturhistorisk betydning. Der går en linje herfra og frem til Holger Drachmann, med hvem manéren når et højdepunkt.

Allerede i de tidligste af de bevarede »eens-strofiske« digte er tendensen mod læsedigtet klar, således i digtet »Borgen« (fra vinteren 1807), hvis form er en stækket udgave af Ewalds Rungsted-strofe:

Blandt taarnede Buer,
 Blandt Piller, nedsjunkne af Ælde,
 Hvor Hvælvingen truer
 At styrte, og knuse sin Vælde,
 Hvor iislagte Grave, hvor snekrandste
 Vold
 End vidne om stridbare Old.

Man hører, at den stolte flugt er gået tabt, men amputationen viser også, at der ikke længer — som hos Ewald — er tale om melodiforlæg.

I et andet digt fra samme periode, »Elskeren og Dryaden« er der endnu overfladiske Ewald-reminiscenser, men de træder i baggrunden for det nye stilideal: Oehlenschlägers frie, romantiske strofe. Hør her, hvordan den sværmeriske yngling skærer sin udkårnes navn i træet:

Her hvor i stille,
 Dæmringsudsprende Skygger
 Natlige Sangerske flagrer og bygger,
 Og fløiter melodiske Trille —
 Her hvor den vilde
 Løvsal sig fletter om sprudlende Kilde,
 Skjuled mig huldt i den Elskedes

Favn —

Her skal du gjemmes
 Dybt nu i Barken og aldrig forglemmes,
 Hellige, elskede Navn!

En sådan strofe er *ikke* — som Rungsted-strofen — beregnet på gentagelse. De klassiske strofer eensretter deres metriske struktur og samler sig som lovlydige borgere i familjer. De romantiske strofer er derimod ensomme omstrefjere. De holder på deres absolutte særpræg, er kapriciøse af natur, føjer sig frit efter motivets vekslede stemninger. I en Petrarca-fantasi fra sam-

me tidsrum hedder det i een af de frie strofer:

Hellige, søde,
 Liflige Stemme! du tier;
 Hørte jeg dine Sorgsmelodier?
 Eller bedrog mig Tanken om Eder,

I Døde!

O! var det dig, som sukked saa saare?
 Mand med den evige Taare!
 Er den henrunden?
 Har du hisset din Elskede funden?

Linjerne svulmer sammen med følelsen i en stigning; de kvindelige udgange fremmer den vege, elegiske stemning.

De rapsodiske læsedigtes frihed må ikke forvexles med løshed. De citerede afsnit hænger rytmisk set så godt sammen som mangen en klassisk strofe, og de *kan* i og for sig gentages, forsåvidt som digtet kræver det og digteren magter det. Hverken Oehlenschläger eller Ingemann var så konsekvente, at de skred til denne »re-klassificering« af den frie, romantiske stor-strofe. Det skete først med Drachmann, der på eengang negérer og fuldender den romantiske strofe ved at gøre den til gentagelsesmønster. I flere af disse Drachmann-digte kan man tillige tale om en art forsoning af det visemæssige med det rapsodiske; de to principper går op i en ny enhed.

Ingemann var i de år, hvor han udgav sine første, succesrige digtsamlinger, en noget æterisk og sværmerisk yngling. Hans overspændte følelsesliv beroede på noget konstitutionelt — han følte sig som »Candidat til Tæringsdøden« — men det havde også en god grobund i nedgangsårenes åndelige klima, hvor flugten fra den pinagtige vir-

kelighed overhovedet var en fremherskende tendens. Hans poesier iklædte sig gerne en »symbolsk Billeddragt, uden bevidst Stræben efter plastisk Modellering eller yppig Udmaling af det ydre Liv, men med en desto inderligere Tilsluttelse til Idélivet selv, til den anende Følelses og den aandelige Fantasis dunkle, hemmelighedsfulde Regioner...« — sådan udtrykker han det selv i et senere tilbageblik på forfattervirksomheden.

I denne sjæls-tilstand og med denne æstetik var det så, at han mødte Oehenschlägers frie former — og mødet blev alt andet end lykkeligt. Den rapsodiske form kræver — netop fordi den ikke lægger nogen hæmsko på snakkesaligheden — en fasthed og sikkerhed i det billedmæssige, som han først vandt med årenes erfaring og modenhed og under den kortere forms disciplin.

Det var dengang . . .

(for 25 år siden)

Den sjællandske Bondestands Sparekasse holdt generalforsamling den 28. juni 1940. Sparekassens direktør, soraneren *H. Krog-Meyer*, fremkom i sin beretning med nogle afsluttede ord, der (som skrevet stod) »fortjener at kendes i vide Kredse og derfor ogsaa aftrykkes her«. Med få undladelser og en enkelt tilføjelse synes de stadig aktuelle. Krog-Meyer udtalte bl.a.:

»Men nu gaar Livet tilsyneladende sin vante Gang, og det er forbavsende saa mange af os, der er tilbøjelige til at overhøre Tidens alvorlige Tale. Vi hygger os . . . og skubber Tanken fra os om den store Regning, der vil komme, skønt vi véd, at den bliver større Dag for Dag.

Ogsaa Landbrugets Vanskeligheder vil forøges . . . det tragiske er den store Arbejdsløshed (her maa vi nok ha' Lov at sætte »Mangel paa Arbejds-kraft« i stedet!) baade den nuværende og den meget større, der vil hænge Landet til Vinter, dobbelt tragisk som Følge af, at vi selv har skruet Omkostningsniveauet saa højt op, at meget Arbejde ligger brak, fordi man ikke har Raad til at lade det udføre, og tredobbelt tragisk fordi det tildels er et indre Spørgsmaal, som vi ikke kan give Udlandet Skyld for, idet vi er stivnet i Dogmer og gamle Former, som vi ikke har Raad til at opretholde for Tiden. Fik vi blot Retningslinierne fra dem, der styrer og raader . . .«

Og Soranerbladets overskrift fra dengang kan her bruges som afslutning: »Gode og rammende Ord« — stadigvæk!

E.

Et Brev fra Direktør

H. F. J. Estrup

Ved *Poul Schjærff*

Soransk Samfund har fra Julius Tolderlund, Temperley, Argentina, modtaget et brev, skrevet 1835 af Akademiets daværende direktør H. F. J. Estrup til Tolderlunds bedstefar, dengang stud.theol. i København. Brevet er i stort kvartformat, og foroven på første side findes et meget smukt billede af Akademiet ud mod søen. I forgrunden til venstre ligger Ingemanns ø, bevokset med en frodig trævegetation. Det kunne egne sig til et nyt »hoved« på Soranerbladet.

Brevets adresse lyder:

S. T.

Hr. Studios. theol. J. Tolderlund

i

Kjøbenhavn

Lavendelstræde No 85 anden Sal frit.

Brevet er uden konvolut, men efter tidens skik sammenfoldet og forsynet med et rødt laksegl med bogstavet E.

Det lyder saaledes:

Min kjære Tolderlund!

Jeg takker Dem ret meget for Deres kjærlige Brev af 4 d.M. og de gode Ønsker, hvormed De ledsager mig ind i mit nye Leveaar. Jeg veed, at det altid gaaer mig vel, naar det gaaer mig, som De ønsker det. Jeg har for Øieblikket kun eet Ønske mig selv angaaende, at nemlig min Kone maatte ganske faae hendes Helbred tilbage; for andre¹⁾ Venner og for Dem og Deres har jeg mange flere Ønsker. Jeg henstiller Dem alle til den gode Guds Raad.

Troe ikke, at jeg miskjender Dem for Deres forandrede Beslutning;²⁾ jeg erkjender meget mere deri den ømme gode Søn. Med Sygdomssmitte har det kun lidet at sige, naar man ikke selv er smittet af Frygt. De har selv bedre kunnet bedømme Deres Styrke, end jeg har kunnet det. Jeg sender ikke dette Brev, før jeg har talt med Wendelboe,³⁾ for at jeg kan fortælle Dem noget sikkert om Tilstanden i Hans⁴⁾ Hjem. Eleve L. Moltke⁵⁾ har bragt Mæslingerne til Sorø og ligger på Sygestuen. Det kommer nu an paa at holde god Qvarantaine. Ellers har jeg intet Nyt at fortælle Dem fra Sorø, som De jo selv maatte have erfaret.

Min Geburtsdag passerede efter mit Ønske ubemærket, undtagen af mine Egne, Vi morede os om Aftenen med et Lotterie, som min Søster Arentine anrettede. Jeg beder Dem ret meget at

hilse Deres Broder og H. Rothe⁶⁾ samt Deres theologiske commilito Monrad⁷⁾ med Tilføiende til den sidste, at jeg skammer mig over ikke at have besøgt ham i Sorø, jeg kan kun sige til min Undskyldning, at han reiste en Dag tidligere, end Sparre⁸⁾ havde sagt mig. Vi hilse Dem alle venlig.

Sorø d. 7. Jan. 1835

Deres hengivne
Estrup.

Jeg har talt med Cancellieraad Wendelboe, som bragte mig den Efterretning, at det er bedre med *Alle* paa Store Ladegaard.⁹⁾ Deres Moders Hoved er meget friere, og Jomfruen, som var heftigst angreben, er ligeledes i fremskridende Bedring. Deres Faders Upasselighed er nu simpel Forkjølelse. Ogsaa med Lund paa Hellestrup¹⁰⁾ er det meget bedre. Kammerraad Gjerding¹¹⁾ derimod ligger farlig syg af en Brystinflammation.

Først et par ord om brevskriveren. *Hector Frederik Janson Estrup* er født den 5. januar 1794 i Randers som søn af amtsprovst, sognepræst i Randers, mag. Peder Estrup (1756—1818) og Gedske Cathrine Jungersen (1757—1830). Han blev student fra Randers 1810, 1815 cand. theol., 1817 mag. artium & dr. phil. 1817—20 rejste han med offentlig understøtelse i udlandet. Fra 1. september 1822 blev han lektor i historie og geografi ved Sorø Akademi, 1830 konstitueredes han som direktor, og fra 1. april 1831 blev han fast ansat. 1837 entledigedes han fra sit embede og trak sig tilbage til godset Kongsdal, som han havde erhvervet 1835. Her døde han den 29. december 1846.

Estrup var en fortrinlig lærer og be-
fandt sig godt som underviser, derimod
faldt posten som direktør ham byrde-
fuld; blandingen af læreanstalt og sko-
le var utilfredsstillende, og hans plæ-
ner om en omdannelse af Akademiet
fandt ikke støtte. Dette i forbindelse
med et vaklende helbred førte til, at
han opgav direktorstillingen.

Han var et ualmindelig elskværdigt
og interesseret menneske, og han står
smukt som historiker; idérig gik han
direkte til kilderne (arkiver — akt-
stykker); han har givet værdifulde bi-
drag til forskellige punkter inden for
historien; også soransk historie inter-
esserede ham («Absalon som Helt,
Statsmand og Biskop» 1826), og han
talte varmt Danmarks ret over for her-
tugdømmet Slesvig. Han ægtede 1822
Jacobine Scavenius (1800—1829), og 1833
søsteren Anne Christine Scavenius
(1798—1882). I det første ægteskab hav-
de han sønnen J. B. S. Estrup (1825—
1913), den kendte højrepolitiker.

Brevet er ikke særlig betydeligt af
indhold, men det vidner om hans ven-
lighed og deltagelse for andre og giver
visse indblik i datidens Sorø.

Noter

1. Imellem »for« og »Venner« er der et hul i papiret; ordet foran »Venner« skal formentlig læses »andre«.
2. Det er ikke muligt nu at sige, hvori den »for-
andrede Beslutning« består. Brevet er skrevet
til **Julius Ferdinand Tolderlund** (1815—69); han
kom på Sorø 1826 og blev student 1832; 1833—
34 tog han filosofisk eksamen med udmærkelse
fra Akademiet; efter theologisk embedseksa-
men 1838 konstitueredes han 1839 som adjunkt
ved skolen med fast ansættelse 1840. Fra 1843
var han præst: 1843 ved de lutherske menig-
heder på St. Thomas og St. Jon, 1851 i Estris
i Angel, han tiltrådte dog ikke dette embede,
men blev 1852 sognepræst i Starup og
Grarup ved Haderslev, 1864 måtte han vige
for præjerne, drog så til København, hvor
han levede af sin pension, indtil han 1866

blev sognepræst i Middelfart og Kauslunde,
Han døde i Middelfart 1869.

Han erhvervede overalt mange venner og var
en jævn stilfærdig præst af Mynsters type.

Han udgav bl.a. en lille salmebog på engelsk
til brug i Vestindien, tillige 1866: »Nationali-
tet og Christendom« og samme år en samling
prædikener »Minder fra Herrens Hus«, hvilken
sidste bog Julius Tolderlund har skænket til
Soransk Samfund (se nærmere Sor. Tidsskr.
IV, 1905, s. 22—23 og Nedergaards Præste- og
Sognehistorie III, s. 307 og 309).

3. **Wendelboe** og i efterskriften Cancellieraad
W: Søren W. (1775—1852) blev 1802 distrikts-
kirurg i Sorø og 1820 læge ved Akademiet,
1847 tog han afsked som akademilæge og
1851 som distriktskirurg. (Gordon Norrie: Sorø
Akademis Læger 1940, s. 76 f.).
4. »**Hans**« med stort H — da det næste ord Hjem
rigtigt har stort H, har Estrup haft dette bog-
stav i sine tanker og derfor skrevet Hans med
stort.
5. **Eleve**. De, der boede på skolen, var elever,
mens de skolesøgende kaldtes disciple. **Ludvig
Jørgen Frederik Moltke** (1819—1874) gik på sko-
len 1829—37, blev student dette år og 1838—39
cand. phil. ved Akademiet. Han var auditer
og senere byfoged og borgmester (Sor. Tids-
skr. IV, 1905, s. 40).
6. **H. Rothe** kan jeg ikke oplyse noget om.
7. **Monrad** er muligvis Chr. Ferdinand Monrad
(1815—1889), student Sorø 1835, 1836—37 cand.
phil. fra Akademiet. I hans biografi (Sor.
Tidsskr. IV, 1905, s. 32) står der dog ikke
noget om, at han har studeret theologi. Han
var skolemand i Flensborg.
8. **Chr. August Sparre** (1812—1888), student Sorø
1831, cand. phil. fra Akademiet 1832—33, 1837
cand. theol. Sognepræst forskellige steder.
9. **Sorø Store Ladegaard**, oprettet 1636 under
Chr. IV af ti nedlagte bøndergaarde, hørte
indtil 1864 under Sorø Akademi.
10. **Hellestrup Hovedgaard** afhændede Akademiet
1852.
11. Kammerråd **Niels Gjersing** var forstander for
Sorø Akademis Agerdykningsinstitut på Mø-
rup.

SORANSK SAMFUNDS

ARSFEST

finder sted

lørdag den 16. oktober

på Sorø Akademi. Nærmere i
septembernummeret. Indmeldelse
hos kassereren; højst 250 kan få
adgang.

Soranerfrokosten

TORS DAG DEN 5. AUGUST 1965

Det var glædeligt at konstatere, at fremmødet — trods ferien — var endnu en tak bedre end sidste gang. Præsentationen udviste det imponerende tal: 28 — spændende fra 1890 (Elving) til 1964 (Erik Nordahl Svendsen; »en rekrut fra 64«).

Formanden bød derfor med stor glæde velkommen til den både i antal og kvalitet (tilslutning!) anselige kammeratflokk. Særlig fremhævedes de to ovennævnte samt Thorbjørn Porsild (s. '18), der fra sin bopæl i nærheden af Nordpolen havde begivet sig til det lille Danmark. Skolen fik sit sædvanlige leve — og Hauch-verset tonede gennem rummet, denne gang uden politi- og kapelmester Hebo, der var forhindret i at indfinde sig.

Blandt deltagerne sås også fru Ellen Roeszler Boserup, der ikke opgav årgang, efterdi hun er »tidløs« som medlem mellem gamle og unge.

Så fulgte en længere tavshed, under hvilken man kæmpede med en temmelig sej engelsk bøf af en ældre urokse. Da de værste legemlige strabadser var overståede, indlededes talernes række af *Schjærff*, der oplæste en takkeskrivelse fra H. P. D. A. Hansen (70 år) og bragte hilsen fra Hebo. Endvidere redegjorde han for redaktørens kvaler med sidste nr. af bladet samt opfordrede *Bjørning* til at glæde os med sine ord. Denne reagerede straks og gerne, idet han påpegede anekdotens mentalhygiejniske betydning. An anecdote a day — keeps

the doctor away, hvilket demonstreres ved et par fuldtræffere, suppleret af *J. Trolle*. *Erik Nordahl Svendsen* takkede for al venlighed, bragte hilsen fra sin fader, luftede en smule kritik over konstellationen nye—gamle — men ville nu gøre sit for kontakt og udbragte et leve for samarbejdet, denne gang med skolens tre lange og tre korte hurraer. *Eigil Marquard* mindedes fra sin skoletid i Sorø et dejligt stort stykke primitivt mandfolk fra Grønland, nemlig *Porsild*, som etablerede dagens højdepunkt ved sine værdifulde beretninger om tilværelsen i Canada. Han kom 1926 til Canada, et land, der mindede om Grønland, Canada er større end USA, men har kun 17 millioner indbyggere; på hans område = 10 gange Danmark, bor 13.000 mennesker; her kan man frit gøre næsten alt, hvad man vil; man kan bygge uden de 117 attester der udkræves herhjemme, man kan få arbejde, og taleren havde prøvet alt (jæger, tømrer o.s.v.); han havde i 16 år drevet et lille hotel, nu afstået til en søn, så han var »arbejdsløs«. Landet er lokkende, man kan gå 400 miles i enhver retning uden at se mennesker, men træffer man nogle, er de gæstfri; menneskene bliver bedre på et isoleret sted, og han befandt sig godt på »White horse«, Yukon. (Thorbjørn P.s brødre er Alf Erling P., r. '17 og Ove Sten P., s. '32). Stort og berettiget bifald lønnede disse friske, menneskelige vidnesbyrd. — Se iøvrigt *Rechen-dorffs* interview med Porsild (»Berl. Tid.« 8. august).

Det blev en ekstra hyggelig sammenkomst, hvorfor man sikkert gerne kom-

mer igen torsdag den 2. september — som sædvanlig kl. 12,00 — det lønner sig.

P. Sch.

SORØ AKADEMIS SKOLES ÅRSSKRIFT 1964—65

Årsskriftet indledes med nekrologer over lektorerne Axel P. Blum og Rolf Raft. Efter det lille rids af skolens historie omtales lærere og funktionærer. Økonomiinspektør K. K. Corneliusen tog sin afsked pr. 31. juli 1964 efter 42 års godt arbejde og efterfølges af overassistent V. H. Spedtsberg. Civilingeniør Hemming Andersen er fra 1. februar 1965 ansat som adjunkt på prøve.

1964 dimitterede 71 studenter og 19 realister, denne gang efter den nye karakterskala, der forklares på den følgende side. Elevtallet var den 1. maj 1964 341, ved udgangen af april 1965 344. Da elevfortegnelsen stadig anfører forsørgeres stilling og hjemsted, er der på ny lejlighed til at konstatere, at Sorø er en demokratisk skole med alle kategorier af erhverv repræsenteret.

Redegørelsen for årets arbejde omfatter ikke dimittentklasserne, disses læste stof er at finde under »eksamenspenssa«.

Skolebiblioteket rummede pr. 31. december 1964 73.636 bd. o: en tilvækst på 226 bd. Dertil kommer 14.566 skoleprogrammer. De ældre af disse er en hel lille guldgrube, idet de indeholder afhandlinger af skolens lærere, der her har kunnet få lejlighed til at dyrke deres videnskab. Af bibliotekets 334 låne-re er de 256 elever; 5.303 bd. er udlånt, heraf til elever 3.809 bd. 98 bd. er udlånt fra læsesalen på Blå Gang, så det samlede udlån bliver ialt 5.401 bd. Den fysiske samling har som bekendt en særdeles værdifuld museumsafdeling,

som gerne modtager gaver. »Gamle tekniske ting må ikke tilintetgøres.«

De 175 alumner er fordelt således: 42 på ældste afdeling i rektorgården, 23 på yngste afdeling »Vænget« og 20 i hver af det nye alumnats fem huse.

En række fripladser, stipendier og bogpræmier er uddelt til de dertil kvalificerede. »Særlige meddelelser« redegør for reglementet, skoleforsømmelser, latin i 2. real, valgfrie fag i 3. real, grendeling efter 1. g., ulykkesforsikring og gaver.

Under »Skolens dagbog« omtales eks-kursioner og festligheder samt gymnasieforeningen »Baldur«s gæster. »Eksamenspenssa« rummer et katalog over det stof, kandidaterne skal gøre rede for ved det grønne bord. Der sluttes med forjættende ord om sommerferie.

P. Sch.

Sorø Akademis skoles årsskrift 1965

er stadig til at få à kr. 3,00 pr. stk. Der er også nogle eksemplarer tilbage af årsskriftet 1964; de kan erhverves for kr. 2,00 pr. stk. Henvendelse til formandens kontor, Falkonéallé 7, København F. Tlf. Fa. 1191.

Jens Kruuse:

HOLBERGS MASKE

Kendt af alle er Oehlschlägers udtalelse: at om vor gode høvedstad forsvandt fra jordens overflade, men blot ét exemplar af HOLBERGS KOMEDIER var os overleveret, så ville sene slægter dog gennem disse have et spillelevende indtryk af københavnske mennesker og miljøer, stemninger og til-

stande i det XVIII. århundredes første tredjedel. Digterens synspunkt har senere forskning fulgt i lange tider. I forbindelse med komedierne har man dels eftersporet »realia« : historiske, biografiske, topografiske omstændigheder, dels det psykologiske i figurtegningen. Hertil er i nyere tid kommet det genrehistoriske. Og mange virkelige interessante opdagelser blev i årenes løb resultatet af disse flittige studier, væsentlig hidrørende fra danske og norske penne.

Men ældre dages litteratur var, alle deres gode egenskaber ufortalt, tilbøjelige til at overse, at først og fremmest var Holberg en digter og — især — en teatermand. Ikke mindst sidstnævnte faktum gjorde man sig aldrig ret klart. Teatret fik i det hele først meget sent og nok så trevint en placering ligestillet med de øvrige genrer. Imidlertid — set med nutidens øjne — er just dette det fundamentale. Og ud fra denne grundbetragtning arbejder da også *Jens Kruuse*. Selv scenens mænd — med William Bloch som den førende — syntes ikke at fatte det *sær-holbergiske* men syede hans komedier således til, at de kunne gå og gælde for forgængere til naturalismens skuespil. (Hvor mærkværdig kort var forøvrigt ikke disses levetid: 50 år, og nu uhjælpeligt døde!)

Det er nogenlunde første gang, Kruuse overvælder og forbløffer os — at sige med sit litteraturvidenskabelige forfatterskab, hans kulturkritiske virke er jo et kapitel for sig — og et ikke mindre spændende. Jeg nævner på dette sted blot den fremragende analyse af Rung-

steds Lyksaligheder, der fordunker, ja overflødiggør forgængernes, og afsnittet om Holberg i Danmarks Store Digtere. Vi konstaterer altså, at dette inciterende, højtbegavede nye værk kun påny fastslår hans ingenium og viderefører en linje, hvis forløb vi glæder os til at følge i fremtiden.

Holbergs Maske repræsenterer den side i litteraturforskningen, vi kalder nær — (eller tæt —) læsning, som nu efter angelsaxisk mønster praktiseres mer og mer. »Metoden« er ét blandt flere udtryk for vore dages stræben henimod fremfor alt at forstå kunstværket ud fra dets egne iboende kvaliteter — som et organisk hele, hvorved omgivelser og baggrund træder tilbage for betragtningen, for ikke at sige ganske forsvinder. (Lærdomshistorisk finder vi oprindelsen til denne æstetik i Vilhelm Wanschers geniale bog fra 1906, *Den æstetiske Opfattelse af Kunst*). Ikke mærkeligt at litteraturforskning — og — kritik har fået denne drejning efter den lange psykologisk-biografiske æra, indledet af den så henseende aldrig overgåede Sainte-Beuve og hos os markeret af navne som Brandes, Vilh. Andersen og (til dels) Brix.

Rent vesteuropæisk som Kruuse er i sin dannelse har han altså modtaget inspiration fra disse *close-reading*-tendenser i England og USA. Utænkeligt er det ejheller, at en fransk forsker som Guicharnand netop i dette tilfælde har haft betydning.

Bogens anlæg harmonerer på det smukkeste med de senere årtiers reformatoriske bestræbelser indenfor isce-

nesættelserne af de holbergske komedier, både i Danmark (John Price) og Norge (Stein Bugge). På begge fronter, den kritisk-videnskabelige og den praktisk-teatraliske, har man villet *nyskabe* den gamle mester ved at afskrælle generationers lag af »traditioner« — et specielt i teaterkunsten noget fordægtigt fænomen, som regel af helt udvendig art — og derigennem få ham til at fremstå i fuld og frisk oprindelighed. Dr. Kruuses værk er et storartet litterært-damaturgisk bidrag hertil; vi kan efter min mening dårligt takke ham varmt nok for det.

Poul Linneballe.

En episode fra 1945

Kære redaktør og soranerkammerat!

I ny og næ opfordrer De i Soranerbladet os læsere til at bringe et og andet til bladet. — I dag strejfede mine tanker en lille, højst usandsynlig, men dog sand tildragelse, der fandt sted i sommeren 1945 med mig som en af hovedpersonerne. Den anden, hvis navn jeg har glemt, var allerede da gammel soraner.

Historien, som følger nu, vil De iøvrigt kunne finde bekræftet ved en kort omtale i en af Sorøs lokale aviser, dateret et par dage senere end den, hvor hændelsen fandt sted, nemlig den sidste skoleferiedag i sommeren 1945:

I forbindelse med min fars arrestation (Gestapo, 9/2-44) havde tyskerne også beslaglagt hans bil, en Opel Olympia. Vi så den ikke mere under besættelsen, men i sommeren 45 benyttede jeg en del af skoleferien til at søge efter bilen på oplagspladser i Jylland.

Venner og bekendte mente at have set vognen i dagene omkring den 5. maj, men det var jo lidet sandsynligt,

at jeg skulle finde den. Paa Kolding Havn søgte jeg forgæves blandt vel 3000 sammenstuede vogne. — Vi havde opgivet at finde vognen, og det havde heller ikke nogen større betydning, idet min mor kunne vente en krigsskadeerstatning udbetalt. Men mit ungdommelige håb svandt naturligvis.

Og så — på den sidste feriedag rejste jeg med toget tilbage til Sorø. Dengang skulle der endnu pladsbillet til Storebælt, og jeg havde billet til en færge kl. 17,00 — men jeg ville få ca. 2 timers ventetid i Nyborg, da toget kom ind ved 15,00-tiden.

Netop på vej fra Nyborg bystation til havnen spurgte en medrejsende i kupéen, da vi var ved at tage overtøjet på, om nogen var interesseret i den ekstra billet, han havde til færgen kl. 15.00. Jeg meldte mig og fik billetten. — Da toget holdt ud for færgen, og vi rejsende stod i kø i vognens sidegang for at komme ud, bemærkede jeg en lys Opel, som kørte ombord på færgens vogndæk. Næsten refleksmæssigt besluttede jeg at se nøjere på bilen. Jeg gik derfor ind ad sideindgangen til vogndækket og straks hen til den vogn, jeg havde set køre ombord.

Stor var min overraskelse, da vognen på adskillige punkter lignede min fars. Kalechen var slået, men jeg kunne på stedet konstatere, at vognens instrumentbrædt var forsynet med et ejendommeligt askebæger, som var mage til et, jeg havde givet min far i fødselsdagsgave tidligere. Det var monteret samme sted. Jeg begyndte at se mig om efter vognens fører. 10 meter fra mig stod en soldat i samtale med et af færgens besætningsmedlemmer; jeg gik forsigtigt hen imod dem for at spørge, om de havde bemærket føreren af vognen. Da jeg havde ventet et øjeblik, tiltalte soldaten mig pludseligt. Han spurgte til mit kulørte slips — om Akademiet nu foreskrev den slags til skoleuniformen? Mine sko bar måske også på rigeligt rejsestøv — så hans til-

syneladende nære kendskab til skoleuniformen og hans pågæenhed bragte mig en del fra koncepterne. — Jeg havde jo helt andre ting i hovedet — faktisk havde jeg næsten tabt mælet og dirrede af sindsbevægelse ved at have fundet vognen. Jeg har vel af den grund set noget forskrækket ud, hvorfor han — som jo endnu var foruden min viden — slog over i en mere munter tone: »Nå, du vil vel gerne op at køre med mig til Sorø?«, spurgte han, idet han nikkede i retning af BILEN.

»Joe, det ville jeg selvfølgelig gerne — men det er nu ikke så meget derfor, jeg ønsker at tale med Dem!« Nu var det hans tur til at se overrasket ud. Hvad havde jeg da at tale med ham om? Og så satte jeg ham ind i sagen, mens jeg spændt ventede på hans reaktion. Ville han tro mig? Til min store forbavselse tog han mig øjensynligt alvorligt. Han spurgte, om jeg havde andre kendetegn. Det havde jeg. Blandt andet skulle der være 3 huller i kalechen. Vi rullede den ud — og fandt hullerne, som jeg havde beskrevet i størrelse og med hensyn til placering. Han gjorde efterhånden store øjne og sluttede med i spøg at spørge, om han nu måtte have lov til at køre med til Sorø — og måske endda til København, hvortil han skulle?

Soldaten kendte kaptajnen, og vi gik derfor derop for at få noget at spise. Under den fortsatte samtale kom det endvidere for dagen, at han selv var gammel soraner — og at hans fremtidige chef i København netop var en onkel til mig. Desuden fortalte han, at han havde fundet og taget netop denne vogn på en oplagsplads langt nede i Tyskland, fordi hans egen vogn var gået itu, og fordi netop denne kun manglede en ventilatorrem, som han snuppede fra en anden vogn.

Der blev truffet aftale om, hvordan min mor skulle få vognen igen — og hermed er historien om de mærkelige sammentræf til ende.

I denne sommer er det 20 år siden — måske en passende lejlighed, hvis De ønsker at bringe historien i Soranerbladet.

Med venlig hilsen,
Lars Nordentoft (r.'47).

Dødsfald

Landsretssagfører A. Green-Andersen

* 21. juli 1904 — † 29. marts 1965

Alexis Green-Andersen kom på Sorø 1916 og tog studentereksamen 1922. Efter juridisk embedseksamen 1928 blev han sekretær i ministeriet for offentlige arbejder; fra 1929 var han sagførerfuldmægtig og siden 1937 landsretssagfører i København. Han var medlem af mange besyrelser og udførte dér et stærkt påskønnet og respekteret arbejde; bl. a. knyttedes han til firmaet Emulsion A/S, som ledes af hans ven fra skoleårene i Sorø, godsejer H. Schou, Palsgaard. Godsejeren har på redaktionens opfordring givet en karakteristik af vennen:

I mange, mange år var han »den juridiske ånd« i alle mine foretagender, men det var først og fremmest de dag- og nattelange samtaler vi havde, der styrkede og udbyggede venskabet. Når man kendte ham godt, veg hans charmerende væsen for den — lidt tungsindige — retskafne alvor, der prægede hans meninger... Han gik ikke »med hjertet udvendig«, men de, der fandt derind, så, at det var stort og slog taktfast. Det lå måske af den grund — ikke for ham at bruge sin juridiske begavelse til at føre processer, og han blev derfor ikke kendt udenfor en snæver kreds.

...Han elskede naturen, og hans tilbøjelighed til tungsind gik ofte over i det romantiske — italienske og franske operaer gav ham den største musiknydelse.

Han var en ægte soraner — et helstøbt menneske, men i de senere år blev virkede sygdom, at »legeringen« ikke rigtig holdt sammen mere. Det tunge

bly tog overhånd over de ædle metaller — og hans liv afsluttedes efter kun 60 år.

Direktør Holger S. Dahl

* 3. november 1882 — † 30. april 1965

Holger Smith Dahl blev født i Jægersborg som søn af Grosserer N. S. Dahl (død 1916) og hustru, f. Lasenius Kramp (død 1917). Han blev elev på Sorø 1893 og tog studentereksamen 1900. Stud. polyt. 1900—03, i handelslære 1903—05, medindehaver af Frederiksværk savværk og trælasthandel og af Frederiksværk maskinforretning 1906—18, prokurist i firma Anker Heegaard 1914, direktør i A/S Lange & Co., Svendborg 1918—27, i A/S Anker Heegaard fra 1918 og i årene 1927—49 salgsdirektør i A/S De forenede Jernstøberier. Han beklædte desuden mange tillidsposter i årenes løb. En alsidig, dygtig og vidtskuende forretningsmand.

Prokurist Bjørn B. Bay

* 5. september 1905 — † 2. maj 1965

Prokurist Bjørn Benedikt Bay døde den 2. maj efter en hjerneoperation; han var søn af plantagebestyrer Edv. Bay og hustru, f. Tegner. Han gik på Sorø fra 1917 og tog realeksamen 1921. Efter uddannelse i Nysted og Maribo fik han 1925 ansættelse i firmaet A. Nielsen & Co. i Nysted, og fra 1930 var han i samme firma i Nykøbing F., hvor han avancerede til prokurist. Han havde mange planer om, hvad han skulle foretage sig, når han »gik af med pension«, men dem nåede han altså ikke at realisere.

Hans broder er anlægsgartner *Fri-thjof H. Bay* (r.'25), Kærnehuset, Assens pr. Mariager.

Prof., dr. phil. Ragnar Gisiko Spärck

* 5. august 1896 — † 20. juni 1965

Ved professor Spärcks død har dansk zoologi mistet sin centrale skikkele og store igangsætter. For nogle år siden

overvandt prof. Spärck en alvorlig infektion, der dog medførte en hjertesvækkelse. Og denne førte til hans død den 20. juni.

Faderen, amtsforvalter J. A. Spärck, Hjørring, døde allerede 1903, hvorfor moderen, Ida Gisiko, flyttede til Sorø. 1907 kom Ragnar Spärck på Akademiet, han tog studentereksamen 1914, blev 1919 mag. scient., dr. phil. 1925, privatdocent ved universitetet 1926, prof. i zoologi 1937. Hans havbiologiske studier førte ham ud på talrige rejser og ekspeditioner, bl. a. den berømte Galathea-ekspedition 1950—51.

Det vil være ganske ørkesløst at opremse de talrige bestyrelser han sad i, ligeledes hans medlemsskaber af videnskabelige organisationer og hans mange æresbevisninger.

Som lærer var han samlende og igangsættende, elsket af eleverne; flittig, initiativrig; en blændende taler, lærd, næsten polyhistor. Foruden talrige værker inden for sin videnskab ydede han en stor indsats med arbejder om dansk naturvidenskabs historie,

bl.a. ved et skrift om Japetus Steenstrup (1813—97, lektor ved Sorø Akademi 1841—45, senere prof. i København; grundlægger af Sorø Akademis naturhistoriske samling). Den 2. novbr. 1956 holdt prof. Spärck talen ved Soransk Samfunds årsfest, her dvælede han ved de værdier, Sorølivet rummer (Sor. Bl., 41. årg., s. 101—103). — Iøvrigt henvises til båndoptagelsen i forrige nummer.

P. Sch.

Fhv. oversignalingeniør Hugo Schmedes

* 1. december 1880 — † 28. juni 1965

Efter flere års svagelighed (forkalkning) døde Hugo Schmedes den 28. juni, 84 år gl. Hans fader, Johs. Schmedes (1848—1899), distriktslæge, var også soraner, student 1866. Hugo Schmedes, der gik på Sorø fra 1894, tog 1898 IV. classes hovedeksamen, 1906 blev han cand. polyt. og ansattes fem år senere ved statsbanerne, hvor signaltjenesten hurtigt blev hans arbejdsområde. Han avancerede støt: 1916 blev han baneingeniør af 2. grad med tjeneste i København, kom 1921 til Struer som signalinspektør og forflyttedes 1922 til Aarhus i samme egenskab. Her havde han fra 1946 som oversignalingeniør overledelsen af hele sikringstjenesten i Jylland—Fyn, et mægtigt distrikt, der krævede en stor indsats, da meget nyt skulle bygges op på ny, og ny teknik i mange tilfælde skulle indføres.

Med sin store faglige dygtighed og energi honorerede han til fulde alle krav, og han kunne ved sin fratræden 1950 konstatere en stor og positiv udvikling. Hans medarbejdere værdsatte i høj grad hans egenskaber som chef.

To andre brødre er ligeledes soranere: Tandlæge i København, Dr. of Dental Surgery *Otto Schmedes*, f. 1883, blev student 1901 og kredslæge i Brædstrup *Holger Schmedes*, 1886—1946, tog studentereksamen 1904. Mere om slægten, hvoraf mange var soranere, kan læses i nekrologen over Holger Schmedes, (Sor. Bl., 31. årg., s. 64). P. Sch.

Kontorchef Einar Nygaard

* 9. november 1876 — † 6. juli 1965

Kontorchef Einar Nygaard døde den 6. juli, knapt 89 år, men sin høje alder til trods næsten til det sidste levende interesseret i livet omkring sig, og det omfattede ikke mindst hans datter, folketingsmedlem fru Grethe Philips og hans svigersøn, fhv. økonomiminister, professor, dr. oec. Kjeld Philips arbejde, herhjemme og i Somaliland.

Født på Spanager, hvor hans fader, senere etatsråd August Nygaard, da var forpagter, voksede han op på Sæbygård ved Tissø, blev student fra Sorø Akademi i 1895 og cand. jur. i 1903. I 1911 fik han bestalling som overretssagfører, men havde allerede da i nogle år været fuldmægtig i Kongeriget Danmarks Hypotekbank, hvor han var kontorchef fra 1920, og indtil han fyldte 70 i 1946. — De mange interesser, der optog ham — i første række takket være skoletidens tilknytning til Sorø og hans datters politiske arbejde — var med til at gøre hans lange otium til et godt otium til trods for, at sygdom gennem de senere år tærede på hans kræfter. — Foruden fru Grethe Philip efterlader han sig en ugift datter.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i september:

1. Kontorchef *Poul Petersen* (f. 1905), Car. Amalievej 44, Lyngby.
3. Overlæge, dr. med. *Aage Johs. Als-Nielsen* (f. 1890), Overgade 21, Ebeltoft.
3. Skotøjshandler *Gustav Holger Jespersen* (f. 1900), Storgade 44, Sorø.
6. Læge *Poul Kjærhund Glaven* (f. 1900), Pedersker, Bornholm.
6. Bestyrer *Henning Fr. Vilh. Chr. Helms* (f. 1900), Ejstrup pr. Redsted, Mors (sidst kendte adresse).

7. *Erik Flemming Andersen* (f. 1915), på Sorø 1927—31. Mlskeks. '32.
9. Maskinchef *Poul Hvam* (f. 1895), H. P. Ørumsgade 6, Kbh. Ø.
10. Fru *Marie Munck-Thomsen*, f. Bonnesen (f. 1895), Marielyst, Falster.
10. *Johan Schultz-Lorentzen* (f. 1900), på Sorø 1911-12.
11. Kontorchef *Paul Friis Lambrethzen* (f. 1905), Lindevangsvej 7, Birkerød.
15. *Lauge Vald. Jensen* (f. 1875), på Sorø 1888—91.
15. Baron, direktør *Ebbe Wedell-Weddellsborg* (f. 1905), Kastanievej 5, Rungsted Kyst.
18. Civilingeniør *Kaj Mau Heilmann* (f. 1905), Ole Olsens allé 21, Hellerup.
19. Oberstløjtnant *Hans Henr. Quistgaard* (f. 1905), Gustav Webersvej 9, Farum.
20. *Søren Martin Kr. Madsen* (f. 1895), s. '14.
20. Repræsentant *Børge Wendt Laurssen* (f. 1905), Kongebrovej 10, Sorø.
21. Tandlæge *Agnete Marie Suhr Kofod*, f. Wille Jørgensen (f. 1915), Abildgaardsvej 59, Virum.
22. *Svend Aage Lemvigh* (f. 1895), Frederikssundsvejens Ligkistemagasin, Frederikssundsvej 50, Kbhvn. NV.
24. Bestyrer *Ellen Marie Veistrup* (f. 1895), Holsteinsgade 30, Kbhvn. Ø.
24. Fabrikant *Svend Kjølhede* (f. 1905), Sønderborg.
26. Skovrider *Svend Kindt* (f. 1890), Vester Egede, Haslev.
27. Direktør *Ove Nielsen Kindt* (f. 1895), Kalundborgvej 59 B, Slagelse.
27. Gartner *Egil Blicher Dam* (f. 1900), »Ankerhus«, Sorø.
27. Repræsentant *Erik August Milvertz* (f. 1905), på Sorø 1917—18.
28. Landsretssagfører, generalkonsul *Børge Husted-Andersen* (f. 1905), Raadhuspladsen 16², Kbhvn. V.
28. Annoncerepræsentant *Olav Thomas Nygaard Christensen*, s. '24. Aalborg?
29. Organist *Hakon Verner Godske-Nielsen* (f. 1890), Classensgade 17A, Kbhvn. Ø.
29. Landsretssagfører *Vagn Georg Viggo Grüner Hanson* (f. 1900), Brogade 3, Køge.
29. Tandlæge *Knud Hauerslev* (f. 1905), Axelborg, Kbhvn. V.

*

Hvordan man skal oversætte:

Han (oversætteren) må lade sig inspirere af originalen, men han må samtidig være en kamæleon, som usvigeligt sikkert klæder hver enkelt person i netop den sprogdragt, forfatteren har født ham eller hende i.

Mogens Boisen, oversætter (s. '27).

*

Blandt de gaver, Ringstedes højt fortjente borgmester, sagfører Knud Svendsen fik ved sit 40-års jubilæum som medlem af Ringsted byråd, var Gunnar Hammerichs buste af *Vilhelm Andersen*, Ringstedes æresborger. En række af Ringstedes virksomheder og borgere ønskede på denne fine måde til lykke. Borgmesteren har besluttet, at busten skal anbringes på en 1,15 m høj ege- eller teaksøjle mellem ind- og udgangen i rådhusets vestibule, således at alle kan få lejlighed til at se den.

*

Fra Sorø:

I. Ny bibliotekar:

Efter 22 års dygtig ledelse som bibliotekar ved skolens bibliotek har lektor *L. Balslev* ønsket sig fritaget for dette hverv. Han afløses fra 1. august af lektor *Sv. Ranvig*, som nu skal administrere den store bogbestand på 73.636 bind. Der er planer om en større udvidelse af biblioteket, idet det gamle ekspeditionskontor skal inddrages til brug, så man nu sikrer sig plads for mange år frem i tiden.

II. To fødselsdage:

To fremragende lærerpersonligheder på skolen har i forsommeren kunnet fejre runde år.

Den 6. maj blev lektor *H. G. Beck* 60 år. Lektor Beck, der siden 1953 har været lærer på Sorø, er sønnesøn af Indre Missions stifter, pastor Vilh. Beck (1829—1901) og søn af daværende sognepræst i Stenmagle Filip Beck (1868—1962, IV. 1887). Han følte sig mere præget af sin mors slægt; morfaderen Peter Waage, var professor i kemi ved Oslo universitet og sådan set mere berømt end farfaderen. 1923 blev H. G. Beck student; han var vist dengang ret indifferent over for skolen, hans interesser lå udenfor denne (naturen og dyreprsykologi). Han begyndte at læse til cand. mag. i naturhistorie og geografi, hvad der ikke huede faderen, for hvem darwinisme var et uartigt ord. Studierne gav ham et biologisk livssyn, der dog ikke udelukkede forståelsen af det religiøse. Tidligt indfangedes han af undervisning og havde i sin studietid fra 1926 timer på Krebs' skole, hvor han også blev efter sin embedseksamen, indtil 1935; så kom han til Herlufsholm til 1946, derefter til Duborgskolen i Flensborg og endelig 1953 blev han lektor på Sorø. På Herlufsholm så han det som sin opgave at lære drenge at opføre sig uden at genere eller såre andre. Af Christmas Møller tilskyndedes han til virket i Flensborg hvor han udfoldede et mægtigt arbejde med skemalægning (skolen dernede voksede i løbet af få år fra 300 elever til 850). Den største opgave var at vise, hvad en dansk demokratisk skole var. Livet dernede var præget af efterkrigstiden med flygtninge, sult og larmende politiske møder. Så kom Sorøtiden, hvor H. G. Beck var tøj- og festinspektør, og siden 1960 var han privatpræceptor på Heises hus. Han har grundfæstet sine kundskaber og udvidet sin horisont ved talrige rejser, bl. a. til

Amerika, Østafrika og Sovjetunionen, hvis indbyggere var umiddelbart venligere end amerikanerne.

Nu med de 60 år siger lektor Beck som Voltaires *Candide*: Lad os nu dyrke vor have — og dette sker i det idylliske »Flomhus«, som han har lejet på livstid og indrettet som en ønskebolig.

I »Sørens Minde«, Broby Vesterskov, residerer maleren *Knud Raaschou-Nielsen*, der den 12. maj blev 50. Akademiets »ridsemester« er indfødt sorøner, søn af daværende rektor H. Raaschou-Nielsen (1871—1948); efter studentereksamen 1933 uddannedes han 1934—38 på Kunstakademiet hos Sigurd Wandel og Kræsten Iversen og yderligere på rejser, bl. a. i Frankrig. 1949 blev han tegnelærer på Sorø. I krigens tid gjorde han i dennes sidste del en modig indsats som sabotør, hvad der gav ham motiv til nogle billeder fra modstandskampen, hvoraf to har fået plads på Frederiksborgmuseet. Siden 1952 har han været medlem af kunstnersammenslutningen »Kammeraterne«, og man har ofte glædet sig over hans ærlige, ægte arbejder.

15—16 år gammel arvede han sin morfars malerkasse, og dette tilskyndede ham til at forsøge sig som maler. Han malede sine første billeder i rektorhaven, senere i akademihaven og skoven og fandt støtte hos sin tegnelærer, maleren Siegfried Neuhaus. Årene på Kunstakademiet fik stor betydning for hans udvikling; dyrkningen af et virkeligt modelstudium danner efter R.-N.s mening et godt grundlag, hvad enten man vil male figurativt eller non-figurativt. Han er forankret i den figurative form og mener, at pressen er for hård ved de figurative malere. I det figurative har R.-N. fundet »sit stemmeleje«, men han erklærer, at der eksisterer et abstrakt moment i alt maleri. Malergerningen har ikke altid været en dans på roser, men nu forener han kunsten med »fast arbejde«.

Først arbejdede han mest med farver og flader, senere med figurer i bevægelse.

I »Sørens Minde« i skoven har denne elskværdige og frodige personlighed nu fundet et sted, hvor han kan gå lige fra sine kunstsmykkede stuer ud og hente inspiration i naturen, i dens afvekslende farvespil og dens rige dyreliv.

*

III. Valdemar Atterdags sarkofag:

Ofte, også her i bladet, har man talt om det usømmelige i, at Valdemar Atterdags sarkofag i Sorø kirke henstod i en så ynkelig forfatning. Ny lysner det. På finansloven er der bevilget 20.000 kr. til istandsættelsen, der suppleres med andre 20.000 fra Stiftelsen Sorø Akademi. Restaureringen omfatter tilige Christoffer II's kenotaph i kirken. Det bliver nødvendigt at forny hele den store forplade på Valdemar Atterdags sarkofag, hertil udkræves en særlig art sort kalksten, som Nationalmuseet, der skal foretage arbejdet, regner med at kunne finde i Belgien.

Så mangler vi bare at få redresseret den bisp Peder Jensen Lodehats fadæse, han, der med vold og magt 1413 lod dronning Margretes lig bortføre fra Sorø til Roskilde. Hvad siger hun ikke selv i Rimkrøniken:

I Roskild hviles nu mine Ben,
som der staar nu beskrevet;
havde jeg haft nogen hulder Ven,
i Sorø da havde jeg blevet.

Bør den store dronning ikke hvile i Sorø, hvor hendes fader og sønnen Oluf er begravet?

*

IV. Navnebøgen ved Sorø Akademi skal sikres ved podning.

Den traditionsomspundne navnebøg i skoven ved Sorø, hvor akademister har

indskrevet deres navne eller navnetræk, er et par hundrede år gammel og kan højst leve et halvt århundrede endnu.

Det gamle træ, i hvis bark mange berømte navne er indridset, skal have en afløser, har skovrider *Jørgen Bruun*, Sorø Akademis første skovdistrikt, bestemt. Derfor har han sikret sig podekviste, for at navnebøgen kan få efterkommere med de samme arveanlæg som den selv.

Kvistene er podet på unge og friske grundstammer af bøg i arboretet ved Hørsholm, og om fem—ti år er man i stand til at plante unge bøgetræer ud. Siden skal det så bestemmes, hvilket af børnene der skal bære traditionen videre.

*

I bladets martsnummer, side 35, omtales oprettelsen af et færøsk akademi, dels til undervisning, dels — i første række — til forskning af færøsk kultur og sprog. Institutionen begynder sin virksomhed den 1. september, og fra samme dato er professor, dr. phil. *Chr. Matras* (s. '20), Københavns universitet, udnævnt til professor ved Det færøske akademi.

*

Overtoldassistent *Aage G. Niegaard* (r. 47), der hidtil har virket i finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter, og fra april i år i det nyoprettede direktorat for toldvæsenet, er fra 1. juni ansat i den europæiske frihandelssammenslutning, EFTA's sekretariat i Genève.

Det nye tolddirektorat rummer yderligere to gl. soranere, de to nyudnævnte vicetoldinspektører *W. Nistrup Madsen* (s. '38) og *F. Dahl Nielsen* (r. '40).

Poul Lorenzen samler — dog efter krigen — på S.S.'er: Æresmedlem af Sor. Samf. og fra den 27. juni æresmedlem af Skovhistorisk Selskab.

*

Friskolelærer *Osvald Due* (mlsk. '14), Høve, har efter 15 års dygtigt virke ved friskolen taget sin afsked fra den 31. juli. Osvald Due er meget interesseret og kyndig i det sønderjyske (jfr. hans artikel om August Jørgensen her i bladet); dertil en ivrig soraner; artikler som »De tre ved Pumpen«, »Hubertiana« I-II (Sor. Bl., 40. årg., s. 7, 21 og 111), »Sorømindre« I-VII (Sor.-Bl. 41. årg., s. 41, 51, 71, 81, 91, 111 og 42. årg., s. 1); endelig »Om Zakarias Nielsens besøg ved Carsten Haucsh grav« (Sor. Bl., 42. årg., s. 71).

*

Soldaterkorpset og dets chefer:

I jubilæumsskrifterne: »Elevernes Soldaterkorps ved Sorø Skole (Akademi)« 1913 og 1918 har daværende overlærer Lauritzen redegjort for, hvilke år korpset indtil den tid har bestået, og hvem der har været chefer for korpset.

Da jeg er interesseret i, hvilke år der senere har været korps og navnet på cheferne i de pågældende år, beder jeg Soranerbladets læsere hjælpe mig til at få rede herpå.

1918—19 var det Aage Høfler (r. '19). Han var også chef 1917—18. For de følgende 4 år har jeg fået opgivet nedenævnte: 1919—20 Poul Drewes (s. '22), 20—21 Mogens Møller (s. '23), 21—22

Bernt Wass (s. '24), 22—23 Finn Ryhave (s. '25).

Af årsskrifterne fra Sorø Akademis Skole fremgår (af rubrikken »Skolens Dagbog«), at der har eksisteret korps 1924—25, 26—27, 27—28, 28—29, 30—31 samt 1935—36, hvor chefen — iflg. »Sorranere 1900—1940« har været Erik Mayntz Kjerulff (r. '36).

Om der i de mellemliggende år har eksisteret korps, og hvem der i årene 1923—35 har været chefer, er det jeg kunne ønske oplysning.

Er der nogen, der, som jeg, har været glad ved at stå i soldaterkorpset og husker navne på deres chef i de nævnte år, da send et par ord derom til *Soranerbladet* eller til:

Fhv. sparekassebogholder *Jens Madson*, Danmarksgade 14, 3., Randers.

CRICKETKAMP

mellem skolen og gamle elever
den 12. september i Sorø.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff. Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling, Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Helgolandsgade 13, København V.
Direktør N. E. Løgstrup, Hilda 337.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

Kalundborg Shipping Agency

J. Rødgaard Hønsen
statsaut. skibsmægler
Kalundborg

Befragtning og klarering

Telex: 5477 Kalship
Telefon: 1700

Tlf. 4 - 134

1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

**FILTFABRIKEN
NORDEN** 1/2

Lyngby Hovedg. 4, Lyngby
Dir. Peter de Neergaard

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver

De kendte Kaina- og Nova-Produkter
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.
Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Brødstrup 414

BANKEN
for **SORØ**
OG OMEGN
Aktieselskab

Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

NØRREGADE 30 - KØBENHAVN K - CENTRAL 12.922

Johs. Brinck

AUT.
GAS- OG VANDMESTER
SORØ

Erik Pontoppidan

Landsretssagfører

Byen 6530
Nørregade 13

Advokat

HARALD QVIST

Landsretssagfører
Mødeberettiget for Højesteret
Frederiksberggade 25
C. 3264 - MI. 3364
Lrs. G. Tage Niensens eftf.

HR FULDMÆGTIG
LOUIS VICTOR A. MATHIESEN
VESTERBROGADE 20B-3 TV
70 KØBENHAVN V

— anset og velset

Se det hos de førende tapet- og farvehandlere
landet over

Etablissementet

PARNAS

Telf. Sorø 636

Hotel - Restaurant

Elegante møde- og selskabs-
lokaler

Vis-a-vis Sorø Akademi

Åben medio april-oktober

Frede Lerche Madsen

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

TLF. *27 . POSTKONTO 7163

MERKUR A/S

HERMODSGADE 14
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K
Minerva 5800

**DEN BEDSTE
VITAMINTABLET
er GREENOSAN**

fordi den består af
NATURPRODUKTER
tilsat

Vitaminerne A B C D E
samt indeholder

**Mikronæring
Organisk Jern
Klorofyl**

Det store og stadigt stigende Salg
bekræfter Greenosan's
fremragende Egenskaber

Faas paa Apotekerne

Skelskør Frugtplantage A/S